

Východiská pre strategický rámec mesta Dudince

Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
<p>S1 Prírodné predpoklady S1.1 jedinečné prírodné liečivé pramene S1.2 teplé a snežné klimatické pomery S1.3 lesopark Búroš S1.4 PP Dudinské travertíny S1.5 úrodné pôdy, vinársky región S1.6 čisté ekologické prostredie</p> <p>S2 Zdravotnícky cestovný ruch S2.1 poskytované služby v zdravotníckom cestovnom ruchu S2.2 tradícia kúpeľníctva S2.3 prítomnosť zdravotného strediska a odborných lekárov</p> <p>S3 Občianska vybavenosť S3.1 moderne vybavená základná škola S3.2 existencia Základnej umeleckej školy S3.3 existencia amfiteátra S3.4 existencia športovej haly, futbalového ihriska S3.5 kúpalisko s minerálnou vodou S3.6.dostupnosť služieb pre obyvateľov</p> <p>S4 Územná spolupráca S4.1 členstvo v MAS Zlatá cesta S4.2 existencia Oblastnej organizácie cestovného ruchu S4.3 spolupráca mesta a kúpeľov</p> <p>S5 Obyvateľstvo S5.1 vysoká miera bezpečnosti v meste S5.2 aktívne poproduktívne obyvateľstvo S5.3 nízka miera nezamestnanosti v meste S5.4.kvalifikačná úroveň obyvateľstva</p>	<p>W1 Dostupnosť, doprava v meste W1.1 excentrická poloha vzhľadom na BBSK W1.2 chýbajúce napojenie na cesty vyššieho hierarchického rádu (diaľnica, rýchlostná cesta) W1.3 nevyužitá železničná infraštruktúra pre osobnú dopravu W1.4 nedostačujúce autobusové spojenia W1.4 chýbajúca cyklotrasa v intraviláne mesta</p> <p>W2 Vývoj populácie W2.1 prirodzený úbytok obyvateľstva W2.2 migračný úbytok obyvateľstva W3.3 starnutie obyvateľstva</p> <p>W3 Sociálna infraštruktúra W3.1 chýbajúci denný stacionár pre seniorov W3.2 nedostatok ošetrovateľských služieb W3.3 absencia terénnej sociálnej práce</p> <p>W4 Hospodárska základňa 4.1 úzko špecializovaná ponuka pracovných príležitostí 4.2 chýbajúca ponuka nadväzných aktivít a služieb pre návštevníkov mesta 4.3 absencia centrálnej a obchodnej zóny 4.4 chýbajúce historické objekty v meste</p> <p>W5 Život v meste W5.1 slabý záujem obyvateľstva podieľať sa na živote v meste W5.2 chýbajúca identita mesta W5.3 nevysporiadané majetkovo-právne vzťahy W5.4 absencia reprezentatívneho kultúrneho domu W5.5 nedostatok možností trávenia voľného času mladých</p> <p>W6 Odpadové hospodárstvo W6.1 chýba kompostáreň, zberný dvor W6.2 nedostatočné separovanie odpadu W6.3 nie je odkanalizované celé územie mesta W6.4 slabé enviromentálne povedomie obyvateľov</p>

Príležitosti (O)	Ohrozenia (T)
<p>O1 Rozvoj dopravy O1.1 plánovaná križovatka rýchlostných ciest R3 a R7 južne od k.ú. Dudiniec O1.3 rozvoj medzimestskej dopravy O1.4 vytvorenie cyklotrasy v intraviláne mesta</p> <p>O2 Podpora územnej spolupráce O2.1 rozvoj regionálnej spolupráce s okolitými sídlami v rámci MAS a OOCR O2.2 rozvoj cezhraničnej spolupráce s Maďarskom</p> <p>O3 Podpora súkromného sektora O3.1 podpora miestnych producentov (zvýhodnené nájomné, poskytnutie priestorov) O3.2 miestne značenie výrobkov O3.3 organizácia kultúrno-spoločenských podujatí O3.4 rozvoj aktivít cestovného ruchu mimo kúpeľníctva O3.5 podpora kultúrneho a kreatívneho priemyslu – tradičné remeslá a dizajn</p> <p>O4 Podpora nízkouhlíkového hospodárstva O5.1 zateplovanie budov O5.2 rekonštrukcia verejného osvetlenia O5.3 využívanie vozidiel s alternatívnym pohonom</p> <p>O5 Rozvoj sociálnych služieb O5.1 zastrešenie a podpora dobrovoľníckej práce O5.2 vybudovanie domu dôchodcov O5.3 podpora prechodu inštitucionálnej sociálnej starostlivosti na komunitnú</p>	<p>T1 Problémy pri výstavbe dopravnej infraštruktúry T1.1 vzdialený termín výstavby R3 a R7 T1.2 nedostatok finančných zdrojov na rekonštrukciu ciest T1.3 obmedzenie osobnej vlakovej dopravy</p> <p>T2 Manažment územnej spolupráce T4.1 náročnosť na manažérske zručnosti T4.2 neochota sídiel a regionálnych aktérov podieľať sa na spoločných projektoch T4.3 prevaha konkurencie nad kooperáciou - chýbajúca dôvera medzi regionálnymi aktérmi</p> <p>T3 Populačný vývoj SR T7.1 znižovanie počtu obyvateľov SR T7.2 starnutie obyvateľstva SR</p> <p>T4 Globálne klimatické zmeny T9.1 zmena rozloženia zrážok v roku T9.2 zvýšenie priemernej teploty vzduchu T9.3 zníženie výdatnosti a kvality minerálneho prameňa</p> <p>T5 Neohľadupnosť k životnému prostrediu T5.1 zníženie ekologickej hodnoty prírodného okolia T5.2 likvidácia zelene za účelom získania biomasy T5.3 nedôsledná separácia odpadu a vytváranie čiernych skládok</p>

Strategický rámec:

Vízia	DUDINCE – MALÉ MESTO S VEĽKOU BUDÚCNOSŤOU PRE ŽIVOT konkrétnejšia vízia: <i>Ako má mesto Dudince vyzerat' o 20 rokov? väčší dôraz na kúpeľníctvo a návštevníkov mesta</i>																																							
Globálne ciele	Hospodárska oblasť: 1. Rozvoj hospodárskej základne s dôrazom na služby a cestovný ruch						Sociálna oblasť: 2. Udržanie zdravej a stabilnej populácie			Environmentálna oblasť: 3. Ochrana prírodných zdrojov a rozvoj zelenej infraštruktúry																														
Špecifické ciele	1.1 Rozvoj cestovného ruchu		1.2 Rozvoj územnej spolupráce		1.3 Rozvoj priestorovej štruktúry		2.1. Rozvoj sociálnych služieb		2.2 Rast populácie		2.3 Rozvoj miestnej identity		3.1 Rozvoj technickej infraštruktúry		3.2 Rozvoj zelenej infraštruktúry																									
Opatrenia	1.1.1 Zvýšenie propagácie mesta ako destinácie		1.1.2 Rozvoj spolupráce mesta a kúpeľov		1.1.3 Budovanie cyklochodníkov a cyklotrás		1.2.1 Rozvoj infraštruktúry verejnej dopravy		1.2.2 Podpora lokálnych producentov		1.2.3 Rozvoj partnerstva a regionálnej spolupráce		1.3.1 Vytvorenie centrálnej zóny mesta		1.3.2 Rekonštrukcia ulíc a miestnych komunikácií		2.1.1 Podpora terénnej sociálnej práce		2.1.2 Rozvoj komunitnej sociálnej starostlivosti		2.2.1 Zvýšenie kapacít nájomných bytov		2.2.2 Motivačný mechanizmus pre mladé rodiny		2.2.3 Rozvoj športovísk a zariadení pre mládež		2.3.1 Rekonštrukcia kultúrnej infraštruktúry		2.3.2 Podpora kultúrnych a spoločenských podujatí		3.1.1 Dobudovanie kanalizácie na celom území mesta		3.1.2 Rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva		3.1.3 Zvýšenie energetickej efektívnosti verejných budov a osvetlenia		3.2.1 Zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľov		3.2.2 Obnova lesoparku a verejnej zelene v meste	

Nová vízia mesta - zameraná viac na kúpeľníctvo :

Dudince - destinácia pre oddych a zdravie celej rodiny/ Dudince - mesto pokoja a ticha (otázne je, či by obyvatelia chceli rozvoj atrakcií a zvýšenie návštevnosti všetkých vekových kategórií, alebo uchovanie tichej a pokojnej atmosféry so zameraním viac na seniorov – pre kúpele sú vhodné obe varianty – priestor na diskusiu.

Súčasná vízia mesta Dudince:

Mesto Dudince má zadanú víziu „**Dudince - malé mesto s veľkou budúcnosťou pre život**“, ktorá vyplýva zo skutočnosti, že napriek kontinuálnemu úbytku obyvateľov, ktorý je charakteristický pre mnohé regióny Slovenska, pri zachovaní prírodného potenciálu územia a jeho využití v kúpeľníctve a v cestovnom ruchu, bude mesto Dudince v kontexte najbližších rokov dostatočne atraktívne pre udržanie a mierny nárast stabilnej populácie obyvateľov, ale aj zvýšenie počtu návštevníkov mesta, ktoré je unikátne svojimi prírodnými liečivými zdrojmi – priestor na diskusiu.

Reálnosť vízie je podmienená:

- zlepšením identity mesta ako destinácie kúpeľníctva,
- kooperáciou domácich a regionálnych subjektov,
- rozvojom rôznorodejších pracovných príležitostí podporou podnikateľov,
- dostupnosťou bývania a sociálnymi stimulmi pre mladé rodiny,
- zachovaním a vytvorením nových služieb pre obyvateľov a návštevníkov mesta,
- vybudovaním chýbajúcej technickej infraštruktúry mesta.

Na úrovni globálnych cieľov mesta, boli tieto ciele zadané pre hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť.

I. HOSPODÁRSKA OBLASŤ:

V rámci hospodárskej oblasti bol globálny cieľ, pre naplnenie vízie mesta Dudince ako centra kúpeľníctva medzinárodného významu, definovaný ako: „1. Rozvoj hospodárskej základne s dôrazom na služby a cestovný ruch“. Ponuka pracovných miest je v Dudinciach úzko špecializovaná na kúpeľníctvo. Rozvoj priemyselnej produkcie nie je reálny z dôvodu ochrany prírodných zdrojov mesta Dudince, preto potenciál nesie najmä rozvoj sektoru služieb. Nedostatok širokej ponuky pracovného uplatnenia sa prejavuje v odchode produktívnej zložky obyvateľstva do iných miest, čím sa prehlbuje negatívna špirála úpadku mesta.

Samotný rozvoj hospodárskej základne, či podnikateľského prostredia v meste Dudince, môžeme dosiahnuť pomocou rozvoja v 3 špecifických cieľoch: 1.1 Rozvoj cestovného ruchu, 1.2 Rozvoj územnej spolupráce a 1.3 Rozvoj priestorovej štruktúry mesta.

Špecifický cieľ 1.1 Rozvoj cestovného ruchu stavia na najsilnejšej stránke mesta, ktorou je skutočnosť že Dudince sú kúpeľným mestom národného až medzinárodného významu. Do mesta prichádzajú celoročne návštevníci, ktorí predstavujú najvýznamnejší rozvojový potenciál. Atrakcie a aktivity sú návštevníkom ponúkané najmä v rámci jednotlivých kúpeľných a ubytovacích zariadení, pričom chýba aktívna propagácia mesta Dudince ako destinácie. V rámci špecifického cieľa 1.1 je priestor na tvorbu opatrení zameraných na podporu propagácie mesta; tvorbu spoločných projektov s kúpeľmi a ďalšími

podnikateľskými subjektmi aktívnymi v cestovnom ruchu; podpore vytvárania ďalších atrakcií pre návštevníkov mesta akými sú: obnova a predĺženie sezóny miestneho kúpaliska, resp. jeho celoročné využitie, podpora cykloturistiky, vybudovanie náučných chodníkov, zriadenie výletného vlaku, založenie botanickej záhrady, oživenie prevádzky letného amfiteátra.

Špecifický cieľ 1.2 Rozvoj územnej spolupráce je zadaný za účelom podpory cestovného ruchu. Ako bolo spomenuté, samotné mesto Dudince, okrem kúpeľov, nemá veľkú atraktivitu pre turistov, avšak táto slabá stránka môže byť prekonaná pomocou rozvoja územnej spolupráce. Územná spolupráca môže byť realizovaná formou klastrovania okolitých obcí, súkromných subjektov a subjektov občianskej sféry, pričom tvorba regionálneho značenia produktov a služieb môže priniesť rozvojový impulz všetkým zapojeným aktérom v regióne.

Ďalší benefit vychádzajúci z rozvoja územnej spolupráce je zapojenie mesta Dudince do polycentrickej siete osídlenia. Dudince sú najmenšie mesto na Slovensku a z toho dôvodu nepredstavuje veľkú kúpnu silu, aká je typická pre mestské sídla s vyššou koncentráciou obyvateľstva. Nie je efektívne a ekonomicky ani zrealizovateľné, aby mesto Dudince poskytovalo všetky mestotvorné funkcie. Dudince sa však nachádzajú v pomernej blízkosti miest Šahy, Krupina, Levice a Želiezovce pričom pri zabezpečení dobrej dostupnosti verejnou dopravou by bolo možné zdieľať jednotlivé funkcie týchto miest. Mesto Dudince by sa malo v takomto polycentrickom sídelnom modeli formovať ako sídlo poskytujúce funkcie spojené s rekreáciou, kultúrou a službami, ktoré sa v ostatných mestách nenachádzajú.

Špecifický cieľ 1.3 Rozvoj priestorovej štruktúry je zadaný z dôvodu prekonania jednej z najslabších stránok mesta Dudince, ktorou je chýbajúce centrum mesta. Mesto Dudince má charakter vidieckeho sídla, pričom v strede sídla sa nachádzajú bytové domy na ktoré v južnej časti nadväzuje kúpeľný areál. Mestu chýba prirodzená centrálna zóna, v ktorej by sa mohli koncentrovať súkromné subjekty poskytujúce služby a tovary a kde by sa odohrávali kultúrno-spoločenské podujatia. Vytvorenie takejto zóny by zatriktívnilo mesto Dudince ako celok a zároveň by zlepšilo podmienky pre podnikanie v meste, ako aj podmienky pre budovanie lokálnej identity obyvateľov. V rámci tohto špecifického cieľa je možné zaoberať sa aj aktivitami zameranými na rekonštrukciu miestnych komunikácií a ulíc, s dôrazom na bezbariérovosť mesta, keďže sa kúpele špecializujú na liečenie pohybovej sústavy. Pri rekonštrukcii miestnych komunikácií a verejných priestranstiev je potrebné vziať do úvahy, že kúpeľné mesto by malo pôsobiť ako estetický celok.

II. SOCIÁLNA OBLASŤ:

Globálny cieľ v rámci sociálnej oblasti znie: „2. Udržanie zdravej a stabilnej populácie“, pričom reaguje na negatívny trend znižovania počtu obyvateľov ako aj starnutie populácie mesta Dudince. Realizácia aktivít na rozvoj hospodárskej základne mesta do značnej miery môže motivovať nových obyvateľov, aby sa sťahovali do Dudiniec, v prípade, že si budú vedieť nájsť pracovné uplatnenie. Na prekonanie krátkodobých až strednodobých negatívnych dopadov demografickej situácie v meste však bude potrebné pristúpiť k aktivitám skvalitňujúcim sociálnu starostlivosť.

Špecifický cieľ 2.1 Rozvoj sociálnych služieb vychádza z predpokladu rozvoja sociálnych inovácií a využitia podpory prechodu z inštitucionálnej na komunitnú sociálnu starostlivosť. Z dôvodu odchodu

prevažne mladých obyvateľov sa v meste Dudince môže koncentrovať staršia populácia, ktorá časom vytvorí tlak na sociálne služby v meste.

Špecifický cieľ 2.2 Rast populácie je zameraný na podporu zvýšenia populácie pomocou budovania nájomných bytov a infraštruktúry pre trávenie voľného času detí a dorastu. Za predpokladu rozvoja hospodárskej základne mesta a zvýšenia ponuky pracovných miest sa zvýši dopyt po možnostiach bývania v Dudinciach. Dôležité bude zabezpečiť, aby boli možnosti bývania v meste finančne dostupné, pretože v opačnom prípade sa obyvateľstvo koncentruje v okolitých obciach.

Naplnenie špecifického cieľa 2.3 Rozvoj miestnej identity bude mať pozitívny vplyv na rozvoj hospodárskej základne mesta ako aj občianskej spoločnosti. Budovanie a obnova kultúrnej infraštruktúry a organizácia kultúrno-spoločenských podujatí prispievajú k zvýšeniu atraktivity mesta Dudince pre návštevníkov a zároveň posilnia postavenie mesta Dudince v polycentrickom sídelnom systéme ako centrum kultúry.

III. ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ:

Globálny cieľ pre environmentálnu oblasť znie: „3. Ochrana prírodných zdrojov a rozvoj zelenej infraštruktúry“, pričom ochrana environmentálne nezaťaženého životného prostredia by mala byť výrazná priorita mesta Dudince.

Špecifický cieľ 3.1 Rozvoj technickej infraštruktúry predstavuje snahu o zachovanie vysokej kvality životného prostredia. Odkanalizovanie celého mesta a bezpečná likvidácia odpadových vôd minimalizuje riziko kontaminácie zdrojov podzemnej minerálnej vody. V rámci opatrenia zameraného na budovanie infraštruktúry odpadového hospodárstva sa javí ako potrebné vybudovanie kompostárne na biologicky rozložiteľný odpad. V kúpeľnom meste ako sú Dudince sú parky a zeleň podstatným mestským prvkom, pričom odpad vzniknutý pri ich údržbe môže byť ďalej zhodnotený ako prírodné hnojivo. Pri budovaní infraštruktúry odpadového hospodárstva je dôležité nezabúdať aj na tzv. „mäkkú“ infraštruktúru, ktorú predstavujú prednášky, materiály či podujatia zamerané na podporu a osvetu o recyklácii a zodpovednom prístupe k životnému prostrediu.

Aktivity spadajúce pod špecifický cieľ 3.2 Rozvoj zelenej infraštruktúry podporia charakter mesta Dudince ako kúpeľného mesta. Tieto aktivity budú zamerané na revitalizáciu lesoparku a mestskej zelene, ktorá pôsobí estetickým dojmom a zároveň zmierňuje vplyv klímy v horúcich dňoch. Zároveň je v meste Dudince priestor aj pre inovatívne prvky zelenej infraštruktúry, akými sú komunitné záhrady na sídlisku, vertikálne záhrady či zelené strechy, ktoré budú slúžiť miestnemu obyvateľstvu a zároveň aj návštevníkom mesta.

Strategický rámec bol definovaný so špecifickým zreteľom podpory funkcie mesta Dudince ako kúpeľného mesta, pričom jednotlivé aktivity budú mať pozitívny dopad aj na miestnu populáciu a zvýšenie kvality života. Keďže nie je ekonomicky efektívne budovať všetky mestské funkcie na území Dudiniec z dôvodu nízkeho počtu obyvateľov, je vhodné podporovať polycentrický model sídelného rozvoja a posilnenie dopravného spojenia s okolitými mestskými sídlami.

